EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

8. september 2005 *

Kohtuasjas C-512/03,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel Gerechtshof te 's-Hertogenbosch'i (Madalmaad) 4. detsembri 2003. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 8. detsembril 2003, menetluses

J. E. J. Blanckaert

versus

Inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen buitenland te Heerlen,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: neljanda koja esimees K. Lenaerts (ettekandja) esimese koja esimehe ülesannetes, kohtunikud N. Colneric, K. Schiemann, E. Juhász ja M. Ilešič,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

kohtujurist: C. Stix-Hackl,
kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 17. märtsi 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— J. E. J. Blanckaert, esindaja: *adviseur* P. J. M. de Graaf,

— Madalmaade valitsus, esindajad: H. G. Sevenster ja C. ten Dam,

— Saksamaa valitsus, esindajad: A. Tiemann ja W.-D. Plessing,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: R. Lyal ja A. Weimar,

olles 12. mai 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kas ühenduse õigusega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt ainult siseriiklikus sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud isikutel on õigus sotsiaalkindlustusel põhinevatele maksu vähendamistele juhul, kui nimetatud süsteemi raames lubatud maksete vähendamisi ei olnud võimalik tasumisele kuuluvatest sotsiaalkindlustuse maksetest täielikult maha arvata.

2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille pooled on J. E. J. Blanckaert ja Inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen buitenland te Heerlen ning mille esemeks on viimati nimetatu keeldumine sotsiaalkindlustusel põhinevate maksu vähendamiste kohaldamisest J. E. J. Blanckaertile.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

3 EÜ artikli 56 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesoleva peatüki sätete kohaselt keelatakse kõik kapitali liikumise piirangud liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel."

4 EÜ artikli 58 lõikes 1 on ette nähtud:

„Artikli 56 sätted ei mõjuta liikmesriikide õigust:

a) kohaldada oma maksuseaduste vastavaid sätteid, mis eristavad maksumaksjaid nende elukoha või nende kapitali investeerimise koha põhjal;

b) võtta kõiki vajalikke meetmeid, et takistada siseriiklike õigusnormide rikkumist, eriti maksustamise [...] alal [...]".

5 EÜ artikli 58 lõikes 3 on sätestatud:

„Lõigetes 1 ja 2 märgitud meetmed ja kord ei tohi kujutada endast suvalise diskrimineerimise vahendit ega varjatud piirangut kapitali ja maksete vabale liikumisele artikli 56 tähenduses."

6 Nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes, muudetud nõukogu 29. juuni 1998. aasta määrusega (EÜ) nr 1606/98 (EÜT L 209, lk 1; ELT eriväljaanne 05/03, lk 308; edaspidi „määrus nr 1408/71"), artikli 13 lõike 1 kohaselt alluvad töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad ainult ühe liikmesriigi õigusaktidele.

7 Osutatud määruse artikli 13 lõike 2 punktide a ja b kohaselt kehtivad liikmesriigi territooriumil töötava isiku ja füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseva isiku suhtes selle riigi õigusaktid, seda ka juhul, kui ta elab teise liikmesriigi territooriumil.

Siseriiklikud õigusnormid

Sotsiaalkindlustust käsitlevad õigusnormid

8 Põhikohtuasjas käsitletavad sotsiaalkindlustuse küsimused on reguleeritud üldise vanaduspensioni seaduse (Algemene Ouderdomswet), üldise toitjakaotuspensioni seaduse (Algemene Nabestaandenwet) ja meditsiiniliste erikulude üldise kindlustuse seadusega (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten). Nende kolme sotsiaalkindlustuse valdkonna seaduse kohaselt on kindlustatud isikuteks Madalmaade residendid ja sellised mitteresidendid, kes maksavad selles liikmesriigis töötamise eest saadud palgalt tulumaksu.

9 Sotsiaalkindlustusega hõlmatud isikute ringi ulatust ja piiritlemist käsitleva 24. detsembri 1998. aasta määruse (Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen) § 12 lõige 1 täpsustab siiski, et Madalmaade residendid, kes arendavad oma kutsetegevust mõnes teises liikmesriigis, kuuluvad selle teise liikmesriigi sotsiaalkindlustussüsteemi.

10 Sotsiaalkindlustuse rahastamise seaduse (Wet financiering volksverzekeringen; edaspidi „WFV") § 6 kohaselt on kindlustatud isik kohustatud tasuma sotsiaalkindlustuse makseid.

11 WFV § 8 sätestab, et nimetatud maksete suurus määratakse kindlustatud isiku maksustatava palgatulu ja eluaseme põhjal. Maksemäär on teatud protsent nimetatud tulult. Selliselt leitud kogusummat siiski vähendatakse sama seaduse § 10 kohaselt käesoleva kohtuotsuse punktis 8 nimetatud erinevate sotsiaalkindlustusvaldkondade põhjal (edaspidi „sotsiaalkindlustusel põhinevad maksete vähendamised").

Maksuseadused

12 2001. aasta tulumaksuseaduse (Wet op de inkomstenbelasting 2001; edaspidi „tulumaksuseadus") § 2.1 esimese lõigu kohaselt on tulumaksu maksjad Madalmaades elavad füüsilised isikud (residendist maksumaksjad) ja isikud, kes ei ela selles liikmesriigis, kuid saavad seal tulu (mitteresidendist maksumaksjad).

13 Tulumaksuseaduse § 2.3 on sätestatud, et tulumaksuga maksustatakse maksumaksja poolt kalendriaasta jooksul saadud järgmine tulu:

a) maksustatav palgatulu ja eluasemetulu;

b) maksustatav tulu olulisest osalusest ettevõtluses;

c) maksustatav tulu hoiustelt ja investeeringutelt.

14 Tulumaksuseaduse § 5.2 alusel loetakse hoiustelt ja investeeringutelt saadud tuluks 4% vara keskmisest väärtusest, millest arvatakse maha võlad kalendriaasta alguses ja lõpus, kui see keskmine on suurem maksuvaba kapitali väärtusest. Asjassepuutuval ajavahemikul oli maksuvaba kapitali piirmäär 17 600 eurot ja selle eesmärk on välistada väikeste hoiuste omanike hoiustelt ja investeeringutelt saadava tulu maksustamine.

15 Tulumaksu ja sotsiaalmaksu kogumisega tegelevad Madalmaade maksuhaldurid.

16 Residendist maksumaksjatel on õigus maksuvabale kapitalile ja erinevatele tulumaksu vähendamistele. Kui nad on kindlustatud Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis, on neil ühtlasi õigus taotleda sotsiaalkindlustusel põhinevaid maksete vähendamisi.

17 Tulumaksuseaduse § 2.7 lõikes 2 on sätestatud, et kui maksumaksja on kohustatud tasuma sotsiaalkindlustuse makseid ja kui nende maksete vähendamisi ei saa tasumisele kuuluvatest maksetest täies ulatuses maha arvata, vähendatakse tulumaksu summat maha arvamata jäänud summa võrra. Sotsiaalkindlustusel põhinevad maksete vähendamised võivad seega muutuda maksu vähendamisteks.

18 Mitteresidendist maksumaksjatel puudub õigus maksuvabale kapitalile ja tulumaksu vähendamistele. Neil on õigus sotsiaalkindlustusel põhinevatele maksete vähendamistele ainult juhul, kui nad on kindlustatud Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis.

19 Mitteresidendist maksumaksjad, kes saavad Madalmaades tulu ainult hoiustelt ja investeeringutelt, ei ole Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud ja erinevalt samasugust tulu saavatest residendist maksumaksjatest puudub neil õigus sotsiaalkindlustusel põhinevatele maksu vähendamistele.

20 Tulumaksuseaduse § 2.5 alusel saavad mitteresidendist maksumaksjad valida võimaluse olla võrdsustatud residendist maksumaksjatega. Selle võimaluse kasutamine tähendab ühelt poolt seda, et maksumaksjatel on õigus maksuvabale kapitalile ja tulumaksu vähendamistele, kuid nad ei saa ikkagi nõuda sotsiaalkindlustusel põhinevaid maksu vähendamisi, kui nad saavad Madalmaades tulu ainult hoiustelt ja investeeringutelt, ning teiselt poolt seda, et nende eri riikidest saadud kogutulu kuulub maksustamisele Madalmaades.

Topeltmaksustamise vältimise leping

21 Belgia Kuningriigi valitsuse ja Madalmaade Kuningriigi valitsuse vahel 19. oktoobril 1970 sõlmitud topeltmaksustamise vältimise lepingu (*Tractatenblad* 1970, lk 192) artikli 25 lõikes 3 on üldistavalt sätestatud, et „mõlema lepinguosalise riigi füüsilisest isikust residentidel on teises riigis õigus samadele individuaalsetele mahaarvamistele, maksuvabastustele ja vähendamistele, mida see riik võimaldab oma residentidele sõltuvalt nende isiklikust või perekondlikust olukorrast".

22 Rahandusministeeriumi riigisekretäri 21. veebruari 2002. aasta määrus sätestab, et Belgias elavate mitteresidendist maksumaksjate hoiustelt ja investeeringutelt saadud tuludelt tasumisele kuuluva maksu arvutamisel võetakse arvesse maksuvaba kapital ja tulumaksu vähendamised. Sotsiaalkindlustusel põhinevaid maksu vähendamisi seevastu neile maksumaksjatele ei võimaldata.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

23 J. E. J. Blanckaert elab Belgias ja tal on Belgia kodakondsus. Ta on koos abikaasaga Madalmaades asuva puhkekorteri omanik. Sellelt korterilt saab ta tulumaksuseaduse § 2.3 mõttes tulu hoiustelt ja investeeringutelt.

24 Madalmaadest saab J. E. J. Blanckaert alla 90% oma tuludest. Tema ainus Madalmaadest saadav maksustatav tulu pärineb puhkekorterist. Ta ei ole kasutanud tulumaksuseaduse § 2.5 sätestatud võimalust saada võrdsustatuks residendist maksumaksjatega.

25 Ta ei ole kindlustatud Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis ja seetõttu ei ole ta kohustatud maksma sotsiaalkindlustuse makseid Madalmaades.

26 Madalmaade maksuhaldurid nõudsid J. E. J. Blanckaertilt tulumaksu tasumist hoiustelt ja investeeringutelt 2001. aastal saadud tulult. Kooskõlas 19. oktoobri 1970. aasta topeltmaksustamise vältimise lepinguga võeti maksuteate koostamisel arvesse maksuvaba kapital ja tulumaksu vähendamised. Sotsiaalkindlustusel põhinevaid maksu vähendamisi seevastu talle ei võimaldatud.

27 J. E. J. Blanckaert esitas 2001. aasta maksuteate peale vaide põhikohtuasja hagejale. Vaie jäeti rahuldamata ja sellekohase otsuse peale esitas J. E. J. Blanckaert kaebuse Gerechtshof te 's-Hertogenbosch'ile.

28 Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, leides, et EÜ asutamisleping ja Euroopa Kohtu lahendid ei anna selget vastust lahendamisel olevas vaidluses tõusetunud küsimustele, otsustas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas mitteresidendist maksumaksjal, kelle elukoht on teises liikmesriigis ja kes ei saa Madalmaades palgatulu, vaid ainult tulu hoiustelt ja investeeringutelt, ning kes seega ei ole kohustatud tasuma ega tasu Madalmaades sotsiaalkindlustuse makseid, on ühenduse õiguse alusel Madalmaades hoiustelt ja investeeringutelt saadud maksustatava tulu kindlaksmääramisel õigus sotsiaalkindlustusel põhinevatele maksu vähendamistele (üldisel vanaduspensioni kindlustusel, toitjakaotuspensioni kindlustusel ja meditsiiniliste erikulude üldisel kindlustusel põhinevad maksu vähendamised), kui residendist maksumaksjal on hoiustelt ja investeeringutelt saadud maksustatava tulu kindlaksmääramisel õigus maksu vähendamistele põhjusel, et isegi juhul, kui ta ei saa Madalmaades palgatulu vaid ainult tulu hoiustelt ja investeeringutelt ega tasu seetõttu sotsiaalmakseid Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemile, on ta Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud isik koos sellest tuleneva kohustusega tasuda sotsiaalmakseid?

2. Kas esimesele küsimusele vastamisel omab tähtsust asjaolu, et mitteresidendist maksumaksja saab Madalmaades alla 90% oma leibkonna tuludest? Eelkõige:

a) Kas Schumackeri testi [14. veebruari 1995. aasta otsus kohtuasjas C-279/93: Schumacker, EKL 1995, lk I-225] residentide ja mitteresidentide kohta kohaldatakse ainult subjektiivsete või isiklike maksustamistingimuste suhtes, nagu õigus maha arvata isiku või perekonnaga seotud kulusid, või kohaldatakse seda ka objektiivsetele ja isikuga mitteseotud maksustamistingimustele nagu seda on maksumäär?

b) Kas liikmesriikidel on lubatud kasutada kvantitatiivset piirmäära (nagu 90% piirmäär) otsustamaks, kas kohelda mitteresidente samamoodi nagu residente, vaatamata sellele, et nii ei ole tagatud diskrimineerimise täielik välistamine?

3. Kas tulumaksuseaduse § 2.5 ette nähtud valikuvõimalus on sobiv menetluslik abinõu, mis võimaldab huvitatud isikule tagada EÜ asutamislepingus sätestatud õiguste realiseerimise ja millega on välistatud igasugune diskrimineerimine?

Kui vastus sellele küsimusele on jaatav, siis kas selline kord on piisav abinõu ka juhul, kui asjaomane isik saab tulu ainult oma hoiustelt ja investeeringutelt ning [...] valikuvõimalus ei too talle kasu?"

Eelotsuse küsimused

29 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustes ei ole mainitud ühtki ühenduse õiguse konkreetset sätet. Neis on viidatud „ühenduse õigusele" üldiselt ja „EÜ asutamislepingus sätestatud õigustele".

30 Küsimuste sõnastusest, loetuna koos eelotsusetaotluse põhjendustega, tuleneb siiski, et need puudutavad EÜ artiklite 56 ja 58 tõlgendamist. Põhjendustes märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et need sätted „keelavad kõik kapitali liikumise piirangud liikmesriikide vahel ja sisaldavad diskrimineerivate piirangute keeldu".

Nimetatud kohus rõhutab, et põhikohtuasja hageja investeering kinnisvarasse võib kuuluda kõnealuste sätete kohaldamisalasse.

Esimene küsimus

31 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib esimese küsimusega sisuliselt seda, kas EÜ artikleid 56 ja 58 tuleb tõlgendada selliselt, et nendega on vastuolus põhikohtuasjas käsitletutega sarnased siseriiklikud õigusnormid, mis keelavad kohaldada sotsiaalkindlustusel põhinevaid maksu vähendamisi Belgias elava isiku suhtes, kes ei ole kindlustatud Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis ja kelle Madalmaades saadav maksustatav tulu pärineb ainult hoiustelt ja investeeringutelt, kuigi viimati nimetatud liikmesriigis elaval isikul, kes on selles süsteemis kindlustatud ja saab samalaadset tulu, on õigus sellistele vähendamistele isegi siis, kui ta ei maksa sotsiaalkindlustuse makseid, kuna ta ei saa palga- ega eluasemetulu.

32 J. E. J. Blanckaert väidab, et põhikohtuasjas kohaldatavad õigusnormid toovad kaasa residentide ja mitteresidentide põhjendamatu ebavõrdse kohtlemise. Madalmaade resident, kes saab tulu ainult hoiustelt ja investeeringutelt ega tasu sotsiaalkindlustuse makseid, on samasuguses olukorras nagu mitteresident, kes samuti saab Madalmaades tulu ainult hoiustelt ja investeeringutelt ega tasu samuti makseid Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemile.

33 Saksamaa valitsus, Hollandi valitsus ja komisjon väidavad, et residentidele antud eelis kuulub sotsiaalkindlustusõiguse valdkonda. Nende hinnangul on objektiivne

erinevus olukordade vahel, milles on esiteks mitteresidendist maksumaksja, kelle tulu on saadud eranditult hoiustelt ja investeeringutelt ja kes ei ole Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud ega ole seega kohustatud selles ettenähtud makseid tasuma nagu J. E. J. Blanckaert, ja teiseks residendist maksumaksja, kellel on samalaadne tulu, kes on Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud ja sellest tulenevalt kohustatud neid makseid tasuma. Olukordade erinevus õigustab nende kahe maksumaksjate rühma erinevat kohtlemist.

34 Selles osas tuleb meenutada, et J. E. J. Blanckaert, kes elab Belgias, on teinud kinnisvarainvesteeringu Madalmaades. Tulumaksuseaduse § 2.3 ja 5.2 kohaselt tekib tal investeeringust arvestuslik tulu, mis on Madalmaades maksustatud kui hoiustelt ja investeeringutelt saadud tulu.

35 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt hõlmab kapitali liikumine EÜ artikli 56 tähenduses tehinguid, millega mitteresidendid investeerivad kinnisvarasse liikmesriigi territooriumil (vt 16. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas C-222/97: Trummer ja Mayer, EKL 1999, lk I-1661, punkt 21; 11. jaanuari 2001. aasta otsus kohtuasjas C-464/98: Stefan, EKL 2001, lk I-173, punkt 5, ja 5. märtsi 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-515/99, C-519/99–C-524/99 ja C-526/99–C-540/99: Reisch jt, EKL 2002, lk I-2157, punkt 30).

36 Seega tuleb uurida, kas asjakohased siseriiklikud õigusnormid sisaldavad kapitali liikumise piirangut liikmesriikide vahel, nii et need eviksid piiravat mõju isikute suhtes, kes elavad mõnes teises liikmesriigis peale Madalmaade ja soovivad nimetatud riigis investeerida kinnisvarasse.

37 Kooskõlas tulumaksuseaduse § 2.7 lõikega 2 kohaldatakse sotsiaalkindlustusel põhinevaid maksete vähendamisi, mis teatud juhtudel toovad kaasa antud aasta tuludelt — millest osa on saadud kinnisvarainvesteeringutelt — tasumisele kuuluva tulumaksu vähendamise, ainult Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud maksumaksjate suhtes.

38 Madalmaade seaduses kasutatav sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatuse kriteerium annab enamikel juhtudel eelise selle liikmesriigi residentidele. Nimetatud süsteemis kindlustamata maksumaksjad on enamasti mitteresidendid.

39 Mitteresidentide ebasoodsam kohtlemine maksustamisel võib neid mõjutada loobuma kinnisvarainvesteeringute tegemisest Madalmaades. Seega võib kõnealune õigusnorm takistada kapitali vaba liikumist.

40 Siiski tuleb uurida, kas kapitali liikumise selline piirang võib olla õigustatud asutamislepingu sätete seisukohalt.

41 Selles osas tuleb meenutada, et EÜ artikli 58 lõike 1 punkti a sõnastuse kohaselt „[a]rtikli 56 sätted ei mõjuta liikmesriikide õigust kohaldada oma maksuseaduste vastavaid sätteid, mis eristavad maksumaksjaid nende elukoha [...] põhjal".

42 EÜ artikli 58 lõike 1 punktis a lubatud ebavõrdset kohtlemist tuleb eristada sama artikli lõikega 3 keelatud suvalisest diskrimineerimisest. Kohtupraktikast ilmneb, et põhikohtuasjas kohaldatavatega sarnaseid siseriiklikke õigusnorme saab pidada kapitali vaba liikumist käsitlevate asutamislepingu sätetega kooskõlas olevaks, kuid selleks peab erinev kohtlemine hõlmama olukordi, mis ei ole objektiivselt võrreldavad või peavad seda õigustama olulised üldised huvid (6. juuni 2000. aasta otsus kohtuasjas C-35/98: Verkooijen, EKL 2000, lk I-4071, punkt 43, ja 7. septembri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-319/02: Manninen, EKL 2004, lk I-7477, punktid 28 ja 29).

43 Sotsiaalkindlustusel põhinevate maksu vähendamiste osas on seega vaja selgitada, kas mitteresident, nagu seda on J. E. J. Blanckaert, ja resident, kes sarnaselt põhikohtuasja hagejaga saab Madalmaades tulu ainult hoiustelt ja investeeringutelt, on objektiivselt erinevas olukorras.

44 Esmalt tuleb sedastada, et maksustamisel saadavat eelist, mida Madalmaades maksustatavat tulu saav maksumaksja võib taotleda, võib pidada talle soodsaks ainult juhul, kui sotsiaalkindlustusel põhinevaid maksete vähendamisi ei ole võimalik tasumisele kuuluvatest sotsiaalkindlustuse maksetest täielikult maha arvata.

45 Kuigi maksustamise raames on põhikohtuasjas käsitletavad siseriiklikud õigusnormid ebasoodsad just mitteresidentidele, sõltub sotsiaalkindlustusel põhinevate maksete vähendamiste kohaldamine otseselt ja eranditult sellest, kas maksumaksja on Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud. Neid vähendamisi kohaldatakse nii residentidele kui ka mitteresidentidele, kes on selles süsteemis kindlustatud, samas kui residentidele ja mitteresidentidele, kes seal kindlustatud ei ole, neid ei kohaldata.

46 Selles osas rõhutab põhikohtuasja hageja, et Madalmaade residendist maksumaksja, kes saab tulu ainult hoiustelt ja investeeringutelt, saab Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud isikuna sotsiaalkindlustusel põhinevaid tegelikke maksu vähendamisi. Palga- või eluasemetulu puudumisel ta tegelikult sotsiaalkindlustuse makseid ei tasu, nii et tema maksete vähendamisi ei ole võimalik sotsiaalkindlustuse maksetega tasaarvestada. Seevastu mitteresidendist maksumaksja, kes saab Madalmaades tulu ainult hoiustelt ja investeeringutelt, ei ole kõnealuses süsteemis kindlustatud ega maksa samuti sotsiaalkindlustuse makseid selles liikmesriigis, ei saa taotleda sotsiaalkindlustusel põhinevaid maksu vähendamisi.

47 Põhikohtuasjas käsitletava eelise andmine isikutele, kes ei ole Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud, tähendaks aga erinevate olukordade ühetaolist kohtlemist, kuna selles süsteemis kindlustatud isikud saavad sotsiaalkindlustusel põhinevaid maksu vähendamisi kasutada ainult erandjuhtudel. Ainult juhul, kui kindlustatud isikule ei ole maksete vähendamisi võimalik tasumisele kuuluvate maksetega tasaarvestada, saab ta taotleda nende mahaarvamist maksust. Seevastu kindlustamata isik nagu hageja põhikohtuasjas, saaks sotsiaalkindlustusel põhinevate maksete vähendamise võimaldamise korral maksu vähendamisi kasutada alati ja automaatselt. Kuna see isik ei ole kohustatud sotsiaalkindlustuse makseid tasuma, ei saa kõnealuseid vähendamisi tegelikult kunagi tasumisele kuuluvatest sotsiaalkindlustuse maksetest maha arvata.

48 Järgnevalt tuleb tõdeda, et Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustamist käsitlevad siseriiklikud õigusnormid on kooskõlas määruse nr 1408/71 artikli 13

lõike 2 punktidega a ja b. Residendid, kes töötavad väljaspool Madalmaid, ei kuulu sellesse süsteemi, mis samas laieneb nimetatud liikmesriigis töötavatele mitteresidentidele.

49 Kuna ühenduse õigus ei piira liikmesriikide pädevust sotsiaalkindlustussüsteemide korraldamisel (13. mai 2003. aasta otsus kohtuasjas C-385/99: Müller-Fauré ja Van Riet, EKL 2003, lk I-4509, punkt 100) siis ühenduse tasandil ühtlustamise puudumise korral määratakse kindlustatud isikute ring ja nende poolt sotsiaalkindlustussüsteemile tasumisele kuuluvate maksete tase ning nende vähendamise alused asjaomase liikmesriigi õigusaktidega. Süsteemi sisemisest loogikast tuleneb pealegi, et maksete vähendamisi võimaldatakse ainult isikutele, kes on kohustatud neid tasuma, see tähendab selles süsteemis kindlustatud isikutele.

50 Eelnevast järeldub, et põhikohtuasjas käsitletavatega sarnased siseriiklikud õigusnormid võivad EÜ artikli 58 lõike 1 punkti a seisukohalt olla õigustatud objektiivselt erineva olukorraga, milles on Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud isik ja selles kindlustamata isik.

51 Seega tuleb esimesele küsimusele vastata, et EÜ artikleid 56 ja 58 tuleb tõlgendada selliselt, et nendega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille alusel mitteresidendist maksumaksja, kes saab selles riigis tulu ainult hoiustelt ja investeeringutelt ega ole nimetatud riigi sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud, ei saa nõuda sotsiaalkindlustusel põhinevaid maksu vähendamisi, samas kui residendist maksumaksja, kes on nimetatud sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud, kasutab selliseid vähendamisi oma maksustatava tulu arvutamisel, isegi kui ta saab ainult samalaadset tulu ega tasu sotsiaalkindlustuse makseid.

Teine ja kolmas küsimus

52 Esimesele küsimusele antud vastust arvestades ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtu teisele ja kolmandale küsimusele enam vaja vastata.

Kohtukulud

53 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

EÜ artikleid 56 ja 58 tuleb tõlgendada selliselt, et nendega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille alusel mitteresidendist maksumaksja, kes saab selles riigis tulu ainult hoiustelt ja investeeringutelt ega ole nimetatud riigi sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud, ei saa nõuda sotsiaalkindlustusel põhinevaid maksu vähendamisi, samas kui residendist maksumaksja, kes on nimetatud sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud, kasutab selliseid vähendamisi oma maksustatava tulu arvutamisel, isegi kui ta saab ainult samalaadset tulu ega tasu sotsiaalkindlustuse makseid.

Allkirjad